

MICHAŁ ŚWIDNICKI¹

Zmieniające się przepisy dla winnic butikowych w Polsce²

Wpłynął: 1.03.2023. Akceptacja: 28.03.2024

Streszczenie

Pomimo niesprzyjających warunków atmosferycznych dla rozwoju winorośli w Polsce lawinowo rośnie liczba winnic, zwłaszcza małych, zwanych „butikowymi”. Celem artykułu jest wykazanie, jak zmieniające się polskie i unijne prawo pomaga bądź tworzy bariery dla prowadzenia tego typu winnic. Ocena regulacji rynku wina w kontekście kryterium wolności gospodarczej i prawa konkurencji jest głównym celem badawczym opracowania, a sformułowane tezy znalazły swoje odniesienie we wnioskach zawartych w podsumowaniu. Artykuł powstał w oparciu o źródła, jakimi były ustawy i rozporządzenia obowiązujące w latach 1948–2022. Do przepisów tworzących bariery dla funkcjonowania winnic butikowych należą m.in. regulacje zawarte w „Ustawie winiarskiej” z 2004 roku kładące na właścicieli winnic wymóg posiadania własnych urządzeń laboratoryjnych, odpowiednich linii technologicznych czy uzyskania zezwoleń ministra rolnictwa. Obecne regulacje są mniej restrykcyjne dla małych winnic, co nie zmienia faktu, że istnieje jeszcze szereg barier utrudniających ich funkcjonowanie.

Słowa kluczowe: winnica butikowa, bariery prawne, ustawy winiarskie, regulacje prawne.

---

¹ Michał Świdnicki – Prawnicze Seminarium Doktorskie, Akademia Leona Koźmińskiego (Polska); e-mail: 818-PSD@kozminski.edu.pl.

² Badania wykorzystane w artykule nie zostały sfinansowane przez żadną instytucję.

MICHAŁ ŚWIDNICKI

Changing Regulations for Boutique Wineries in Poland³

Abstract

Despite unfavourable weather conditions for the development of vines in Poland, the number of vineyards, especially small, so-called “boutique” vineyards, is growing exponentially. The aim of the article is to show how the changing Polish and EU law helps or creates barriers for running this type of vineyards. The evaluation of wine market regulation from the point of view of the criterion of economic freedom and competition law is the main research objective of the study, and the formulated theses are referred to in the conclusions in the conclusion. The article is based on the sources, which were the laws and regulations in force between 1948 and 2022. The regulations creating barriers to the operation of boutique wineries include, among others, the regulations contained in the “Wine Act” of 2004 imposing a requirement on winery owners to have their own laboratory facilities, appropriate technological lines or obtain permits from the Minister of Agriculture. The current regulations are less restrictive for small wineries, which does not change the fact that there are still a number of barriers to their operation.

Keywords: boutique” vineyards, law barriers, wine acts, current regulations.

---

³ The research in this article has not been supported financially by any institution.

Wprowadzenie

Polska nie należy do krajów typowo winiarskich, choć pierwsze winnice zakładano już w X wieku w okolicach Krakowa – na przykład w opactwie benedyktynów w Tyńcu uprawa winorośli trwała nieprzerwanie od XI do końca XVIII wieku. We Francji, Włoszech i Hiszpanii, które łącznie wytwarzają 47% światowej produkcji wina, tradycja upraw winorośli jest znacznie dłuższa, co przekłada się na ilość wypijanego wina. Obywatele tych krajów spożywają średnio 52 litry „napoju bogów” rocznie, podczas gdy przeciętny Europejczyk wypija 35 litrów, z czego Polak zaledwie 3 litry wina rocznie. Obok rozległych winnic w Europie, wytwarzających wiele odmian wina, funkcjonują też małe winnice zwane butikowymi. W Polsce „winiarstwo szybko się rozwija, wykształca własną specyfikę, zarówno pod względem profilu winiarzy, jak i wykorzystanych odmian winorośli i stylu wina. Mimo to działalność winiarska jest obciążona stosunkowo dużym ryzykiem, a otoczenie nadal pozostaje niesprzyjające”⁴. Przeważająca część polskich winnic, spośród niemal 500 już istniejących, zajmuje małe obszary, głównie z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne. Celem niniejszego opracowania jest wykazanie, jak zmieniające się prawo pomaga bądź tworzy bariery dla prowadzenia tego typu winnic. Poruszany temat stanowi część badań w ramach rozprawy doktorskiej dotyczącej prawnych barier rozwoju rynku wina. Głównym celem badawczym jest ocena regulacji rynku wina w odniesieniu do kryterium wolności gospodarczej i prawa konkurencji, w tym budowania odrębnego rynku wina.

W pracy formułuję następujące tezy:

- 1) zmieniające się od kilkunastu lat przepisy dla małych winnic stwarzają szereg udogodnień dla prowadzących je winiarzy, biorąc pod uwagę poprzednie obostrzenia i wymagania stawiane małym producentom wina,
- 2) pomimo dotychczasowych zmian zawartych w ustawach nadal istnieją bariery ograniczające ilość surowców pochodzących z obcych winnic do produkcji własnej,

⁴ M. Pink, *Polska jako kraj winiarski? Od tradycji do rodzących się możliwości*, „Problemy Drobnych Gospodarstw Rolnych” 2015, 2, s. 37.

- 3) przeszkodą w produkcji wina pochodzącego z małej winnicy stanowi fakt, że właściciel winnicy o powierzchni poniżej 0,5 ha nie może zarejestrować winnicy⁵.

Artykuł powstał w oparciu o źródła jakim są polskie ustawy i rozporządzenia obowiązujące w latach 1948–2022.

Winnice butikowe

*Boutique*⁶ winery to określenie niewielkiej winnicy, która w zależności od kraju, w którym się znajduje, jest winnicą produkującą mniej niż 10 tysięcy skrzynek wina rocznie lub wytwarzającą od 2,5 do 5 tysięcy skrzynek rocznie. W obu przypadkach chodzi o produkcję wina rzemieślniczego, związanego z niewielką, limitowaną produkcją i ręczną manufakturą. W Polsce termin „winnica butikowa” oficjalnie się jeszcze nie przyjął i częściej używa się określenia typu „mała winnica”, czyli w przypadku polskiej legislacji winnica, w której produkuje się mniej niż 1000 hektolitrów wina na rok winiarski, opierając się na średniej rocznej produkcji z co najmniej trzech kolejnych lat winiarskich⁷.

Główna różnica pomiędzy małymi i dużymi producentami wina w Polsce nie polega na dysproporcji w rozmiarze powierzchni zajmowanej przez uprawy czy w ilości produkowanego wina, a na wytwarzaniu wina lub moszczu⁸ z własnych upraw lub opieraniu produkcji na importowanym surowcu, co czynią duzi producenci. Z tego powodu produkcję wina w winnicy butikowej można uznać za bardziej wartościową, bo opartą na lokalnych, rodzimych surowcach. Już choćby

⁵ Zgodnie z Ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich (art. 8, punkt 2): „Przedsiębiorca może wykonywać działalność gospodarczą w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich, jeżeli posiada tytuł prawny do obiektów budowlanych, w których działalność gospodarcza w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich ma być wykonywana”, zaś zgodnie z artykułem 9, punkt 1 może go posiadać tylko wówczas, gdy ma co najmniej 0,5 ha gruntu rolnego obsadzonego drzewami lub krzewami owocowymi, w: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Warunki uzyskania wpisu/zmiany wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich, Załącznik do Zarządzenia Nr 27/2022/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z dnia 7 marca 2022, <http://www.kowr.gov.pl/pliki/wono/2022.03.08> (dostęp: 24.03.2023).

⁶ *Boutique – a small company that offers highly specialized services or products* – niewielka firma oferująca wysoce specjalistyczne usługi lub produkty, www.merriam-webster.com/dictionary/boutique (dostęp: 24.03.2023).

⁷ Ustawa z dnia 2 grudnia 2021 roku o wyrobach winiarskich (art. 2, punkt 24; Dz.U. z 2022 r., poz. 24), https://piorin.gov.pl/files/userfiles/giorin/wn/prawo/ustawy/ustawa_o_wyrobach_winiarskich.pdf (dostęp: 4.11.2022).

⁸ Moszczem winnym nazywamy sok z wygniecionych winogron – moszcz taki poddaje się fermentacji bez żadnych dodatków – zob. R. Pradel, *Winnica polska, czyli wyrób win domowych*, Olsztyn 1991, s. 9.

z tego względu małe winnice oraz prowadzący je winiarze, skupiający się na tradycyjnych recepturach i produkcji, powinni być objęci opieką państwa oraz wspomagani przez środki unijne, gdyż poprzez promocję win regionalnych promują nasz kraj.

W Polsce większość winnic stanowią winnice butikowe. Jest ich 499, z czego 274 to winnice zarejestrowane, czyli znajdujące się na obszarze powyżej 0,5 hektara. Tylko 27 winnic w Polsce to winnice duże, zajmujące powierzchnię powyżej 5 hektarów każda. Największą, i to 34-hektarową, winnicą w Polsce jest Winnica Turnau.

Przepisy dla winnic butikowych

W krajach Unii Europejskiej rynek wina podlega przepisom prawnym, którymi są rozporządzenia ujednolicające prawo winiarskie w Unii, dlatego zasady produkcji i dystrybucji win w Polsce regulują głównie przepisy unijne. To m.in. normy produkcji win, dobór odmian i wielkość produkcji.

Do 2004 roku, czyli do momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, rynek wina w Polsce nie był objęty specjalnymi regulacjami, a wcześniejsze ustawy winiarskie z 1948⁹ i 1997¹⁰ roku nie miały znaczenia dla winiarzy i dotyczyły przedsiębiorstw zajmujących się sprowadzaniem win z zagranicy lub produkowaniem win słabej jakości z innych surowców niż winogrona, czyli z jabłek, gruszek, porzeczek, wiśni i agrestu. Wraz z rozwojem polskich winnic uprawiających winorośle w ciągu ostatnich kilkunastu lat następowały zmiany przepisów dotyczące produkcji wina, zmierzające do uproszczenia procedur powstawania i prowadzenia winnic butikowych. „Ustawa winiarska” z 22 stycznia 2004 roku¹¹ zalegalizowała produkcję wina przez małych producentów i zwolniła od wpisu do rejestru podmioty, które wyrabiają wyłącznie wino gronowe uzyskane z winogron pochodzących z upraw własnych. Z drugiej strony była to bardzo restrykcyjna ustawa dla małych winiarni, ponieważ jej właściciel, by móc produkować i sprzedawać wino z winogron pochodzących z własnej uprawy, musiał uzyskać zezwolenie ministra rolnictwa i spełniać te same wymogi, co wielkie przedsiębiorstwa, posiadać skład podatkowy, własne

⁹ Ustawa z dnia 18 listopada 1948 roku o produkcji win, moszczów winnych i miodów pitnych oraz o obrocie tymi produktami (Dz.U. z 1948 r. Nr 58, poz. 462).

¹⁰ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich oraz obrocie tymi wyrobami (Dz.U. z 1997 r. Nr 124, poz. 783).

¹¹ Ustawa z dnia 22 stycznia 2004 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2004 r. Nr 34, poz. 292). Ustawa ta regulowała m.in. zasady wyrobu fermentowanych napojów winiarskich oraz obrotu wyrobami winiarskimi, zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich oraz organizację rynku wina.

urządzenia laboratoryjne do badań fizykochemicznych wina, odpowiednie linie technologiczne, pomieszczenia socjalne oraz odpowiednie drogi do transportu surowców. Wszystkie te wymogi wiązały się ze znacznymi kosztami, którym mali winiarze nie byli w stanie sprostać.

Decyzją Rady Unii Europejskiej w grudniu 2005 roku Polska została włączona do tzw. strefy A europejskiej uprawy winorośli¹², co miało pomóc w rozwoju małych, lokalnych winnic. Podział na strefy, obejmujący kraje członkowskie Unii Europejskiej, wynika z różnic klimatycznych – im zimniejszy klimat w danym kraju czy regionie, tym większe wsparcie Unii. „Do skompensowania nieszczęśliwego położenia regionów leżących w strefach, w których klimat nie rozpieszcza winiarzy, przepisy unijne przewidują szerszy zakres technologii i praktyk dopuszczonych przy produkcji win gronowych”. Kraje, w których uprawa winorośli jest najtrudniejsza, przydzielone do strefy A, to: Belgia, Czechy, Dania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Polska, Szwecja, oraz obszary w Niemczech niewłączone do strefy B.

Kolejna ustawa z grudnia 2008 roku „O podatku akcyzowym”¹³ była przełomowym momentem dla małych producentów, ponieważ umożliwiła pozostanie w systemie KRUS oraz zwalniała ich z obowiązku prowadzenia składu podatkowego i laboratorium, czy z obowiązku klasyfikacji odmian winorośli, dzięki czemu można uprawiać każdą odmianę zarejestrowaną w co najmniej jednym kraju Unii Europejskiej. Następnym przełomem była ustawa winiarska z dnia 12 maja 2011 roku¹⁴, która pozwalała na swobodną produkcję wina z winogron pochodzących z własnych upraw, bez konieczności uzyskania zezwolenia. Niezbędne było posiadanie tytułu prawnego do obiektów budowlanych, w których był prowadzony wyrób wina, własnej winnicy oraz nadzór akcyzowy, co wiązało się z koniecznością posiadania zbiorników o określonej pojemności oraz obowiązkiem powiadamiania urzędu celnego o zamiarze butelkowania wina. Ponadto producenci będący rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku nie musieli rejestrować działalności gospodarczej, gdyż taka działalność wytwórcza potraktowana została jako działalność rolnicza. Ustawa z 2011 roku zmieniła także rozporządzenie z 2008 roku, wymuszające na producentach oznaczenie win jako „polskie wina/Polish wines”, co było krzywdzące dla producentów wina z rodzimych winorośli, gdyż obowiązywało także producentów produkujących wino z surowców importowanych.

¹² W Unii Europejskiej istnieje podział na trzy strefy: A, B, C. Polska złożyła wniosek do Komisji Europejskiej o zaliczenie naszego kraju do strefy A 20 kwietnia 2004 roku. Rozporządzeniem Rady (WE) z 20 grudnia 2005 roku (2165/2005), zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1493/1999 w sprawie wspólnej organizacji rynku wina, Polskę zaliczono do strefy uprawy winorośli w Unii Europejskiej.

¹³ Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11).

¹⁴ Ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2011 r. Nr 120, poz. 690 z późn. zm.).

Kosmetyczne nowelizacje zawarte w rozporządzeniach z lat 2013–2019 roku¹⁵ niczego nowego dla małych winnic nie wniosły, poza drobnymi zmianami dotyczącymi wszystkich winnic. Na przykład w 2013 roku wzrósł budżet środków pomocowych dla sektora wina do 1,231 mld euro, podczas gdy w 2009 roku wynosił 794 mln euro. Z kolei w lipcu 2017 roku powołano zespół ekspertów do spraw rozwoju sektora winiarskiego w Polsce. Jego zadaniem było „przeanalizowanie problemów zgłoszonych przez producentów oraz wypracowanie możliwości ich rozwiązania”¹⁶. Wchodziły też w życie rozporządzenia dotyczące sporządzania dokumentacji, systemu zezwoleń na nasadzenie winorośli czy rejestrów winnic.

Ustawa o wyrobach winiarskich z dnia 2 grudnia 2021 roku¹⁷, która weszła w życie 3 marca 2022 roku w znacznie mierze skupia się na „drobnym produkcie wina z upraw własnych” zwanym dotąd „małym winiarzem”. Do tej pory taki producent musiał wyrabiać wino z własnych winogron, a obecnie może zakupić owoce z winnicy zarejestrowanej na obszarze województwa, w którym się znajduje, w wymiarze nie większym, niż 50% ogółu surowców. To rozwiązuje problem winiarzy,

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej; Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych; Rozporządzenia Komisji (UE) delegowane i wykonawcze 2016/1149 i 1150 z dnia 15 kwietnia 2016 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do krajowych programów wsparcia w sektorze wina oraz zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 55/2008; Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/256 z dnia 14 lutego 2017 roku zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do krajowych programów wsparcia w sektorze wina; Rozporządzenia Komisji (UE) delegowane i wykonawcze 2018/273 i 274 z dnia 11 grudnia 2017 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do systemu zezwoleń na nasadzenie winorośli, rejestru winnic, dokumentów towarzyszących i świadectw, rejestru przychodów i rozchodów, obowiązkowych deklaracji, powiadomień i publikowania zgłoszonych informacji, odpowiednich kontroli i kar; Rozporządzenia Komisji (UE) delegowane i wykonawcze 2019/33 i 34 z dnia 17 października 2018 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wniosków o objęcie ochroną nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych w sektorze wina, procedury zgłaszania sprzeciwu, zmian w specyfikacji produktu, rejestru chronionych nazw, unieważnienia ochrony i stosowania symboli oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do odpowiedniego systemu kontroli; Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/934 z dnia 12 marca 2019 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do obszarów uprawy winorośli, w przypadku których zawartość alkoholu może być zwiększona, dozwolonych praktyk enologicznych i ograniczeń mających zastosowanie o produkcji i konserwowania produktów sektora win, minimalnej zawartości alkoholu w odniesieniu do produktów ubocznych oraz ich usuwania, a także publikacji dokumentów OIV; Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/935 z dnia 16 kwietnia 2019 roku ustanawiające zasady stosowania rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do metod analizy w celu określenia cech fizycznych, chemicznych i organoleptycznych produktów sektora wina oraz do powiadomień o decyzjach państw członkowskich zezwalających na zwiększenie naturalnej zawartości alkoholu.

¹⁶ *Raport na temat branży winiarskiej w Polsce – historia, analizy, prognozy*, zpprw.pl/wp-content/uploads/2019/01/Raport_100_lat_polskiego_winiarstwa_ZP_PRW.pdf (dostęp: 8.11.2022).

¹⁷ Ustawa z dnia 2 grudnia 2021 roku o wyrobach winiarskich (Dz.U. z 2022 r., poz. 24).

k którzy mają nadwyżki owoców i nie są w stanie ich przerobić, oraz producentów posiadających zbyt małą ilość winogron do przetwórstwa.

Zgodnie z artykułem 37 wspomnianej wcześniej ustawy producenci wytwarzający mniej niż 50 hektolitrów wina zostali zwolnieni z obowiązku wycofywania produktów ubocznych powstałych przy wyrobie wina. Z kolei art. 44 zwalnia drobnego producenta wina z obowiązku uzyskania zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, który funkcjonował od 1982 roku zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁸. Ponadto drobni producenci wina zostali uznani za przedsiębiorców, co pozwoliło im na sprzedaż hurtową swoich produktów bez zezwolenia i związanych z nim kosztów. Zmniejszyła się także dla drobnych winiarzy o połowę akcyza, zatem nowa ustawa winiarzka z 2021 roku wydaje się odpowiadać obecnym potrzebom rynku.

W kwestii zakładania nowych winnic mali winiarze¹⁹ mogą uzyskać dofinansowanie nawet w wysokości 60% kosztów zakładanej winnicy w ramach programu „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” oraz mogą starać się o dofinansowanie z Krajowych i Regionalnych Programów Operacyjnych.

Podsumowanie, wnioski

Zmieniające się przepisy dla rozwoju polskiego winiarstwa spowodowały 16-krotny wzrost liczby producentów i 15-krotny powierzchni upraw winorośli w Polsce na przestrzeni lat 2009–2020²⁰. Wzrost ten spowodowany jest korzystnymi dla winiarzy zmianami w prawie krajowym i unijnym. Wprowadzenie odpowiednich regulacji zniosło szereg barier (głównie administracyjnych) utrudniających działalność także małych winiarzy.

„Zmiany klimatyczne sprawiają, że winnice pojawiają się również w tych regionach Polski, w których do tej pory przemysł winiarski wydawał się zupełnie nieobecny”²¹. Amerykańska Narodowa Akademia Nauk prognozuje, że z uwagi na ocieplenie klimatu Polska w 2050 roku stanie się jednym z największych producentów wina na świecie, zaś Francja, Włochy czy Hiszpania z powodu susz będą

¹⁸ Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230).

¹⁹ Dotyczy to osób posiadających status rolnika posiadającego gospodarstwo rolne powyżej 2 ha lub firmy przetwórczo-rolnej mającej siedzibę na obszarze wiejskim. Wartość dofinansowania wynosi do 500 tysięcy zł.

²⁰ Na podstawie: A. Wójcik, *Przemiany na rynku wina w Polsce*, „Krakowskie Studia Małopolskie” 2022, 3(35), s. 155.

²¹ P. Rutkiewicz, *Globalne ocieplenie zmienia rynek w Polsce*, „Gazeta wyborcza” 28.01.2020, dodatek „Mój Biznes”, s. 2.

na słabnących pozycjach. Nie wiadomo, czy ten scenariusz się ziści, ale faktem jest, że w Polsce przybywa winnic, głównie „butikowych” wytwarzających wina coraz wyższej jakości. Nie zmienia to faktu, że istnieje jeszcze szereg barier w postaci ograniczenia ilości surowców pochodzących z obcych winnic do produkcji własnej, zawężenie terytorium sprowadzanych surowców do terenu województwa, na którym znajduje się winnica producenta pragnącego skorzystać z nadwyżki innych upraw, a także niemożność rejestracji winnicy znajdującej się na obszarze poniżej 0,5 ha. Być może w przyszłości bariery te zostaną zniesione, by winnicom butikowym ułatwić funkcjonowanie.

Bibliografia

- Pink M., *Polska jako kraj winiarski? Od tradycji do rodzących się możliwości*, „Problemy Drobnych Gospodarstw Rolnych” 2015, 2, 37–56. <https://doi.org/10.15576/PDGR/2015.2.37>.
- Pradel R., *Winnica polska, czyli wyrób win domowych*, Olsztyn 1991.
- Raport na temat branży winiarskiej w Polsce – historia, analizy, prognozy*, zpprw.pl/wp-content/uploads/2019/01/Raport_100_lat_polskiego_winiarstwa_ZP_PRW.pdf (dostęp: 8.11.2022).
- Rozporządzenie Rady (WE) z 20 grudnia 2005 roku (2165/2005) zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1493/1999 w sprawie wspólnej organizacji rynku wina.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych.
- Rozporządzenia Komisji (UE) delegowane i wykonawcze 2016/1149 i 1150 z dnia 15 kwietnia 2016 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do krajowych programów wsparcia w sektorze wina oraz zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 55/2008.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/256 z dnia 14 lutego 2017 roku zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do krajowych programów wsparcia w sektorze wina.
- Rozporządzenia Komisji (UE) delegowane i wykonawcze 2018/273 i 274 z dnia 11 grudnia 2017 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do systemu zezwoleń na nasadzenie winorośli, rejestru winnic, dokumentów towarzyszących i świadectw, rejestru przychodów i rozchodów, obowiązkowych deklaracji, powiadomień i publikowania zgłoszonych informacji, odpowiednich kontroli i kar.
- Rozporządzenia Komisji (UE) delegowane i wykonawcze 2019/33 i 34 z dnia 17 października 2018 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

nr 1308/2013 w odniesieniu do wniosków o objęcie ochroną nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych w sektorze wina, procedury zgłaszania sprzeciwu, zmian w specyfikacji produktu, rejestru chronionych nazw, unieważnienia ochrony i stosowania symboli oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do odpowiedniego systemu kontroli.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/934 z dnia 12 marca 2019 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do obszarów uprawy winorośli, w przypadku których zawartość alkoholu może być zwiększona, dozwolonych praktyk enologicznych i ograniczeń mających zastosowanie o produkcji i konserwowania produktów sektora win, minimalnej zawartości alkoholu w odniesieniu do produktów ubocznych oraz ich usuwania, a także publikacji dokumentów OIV.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/935 z dnia 16 kwietnia 2019 roku ustanawiające zasady stosowania rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do metod analizy w celu określenia cech fizycznych, chemicznych i organoleptycznych produktów sektora wina oraz do powiadomień o decyzjach państw członkowskich zezwalających na zwiększenie naturalnej zawartości alkoholu.

Rutkiewicz P., *Globalne ocieplenie zmienia rynek w Polsce*, „Gazeta Wyborcza” 28.01.2020, dodatek „Mój Biznes”.

Ustawa z dnia 18 listopada 1948 roku o produkcji win, moszczów winnych i miodów pitnych oraz o obrocie tymi produktami (Dz.U. z 1948 r. Nr 58, poz. 462).

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich oraz obrocie tymi wyrobami (Dz.U. z 1997 r. Nr 124, poz. 783).

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230).

Ustawa z dnia 22 stycznia 2004 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2004 r. Nr 34, poz. 292).

Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11).

Ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2011 r. Nr 120, poz. 690 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 2 grudnia 2021 roku o wyrobach winiarskich (Dz.U. 2022 poz. 24).

Wójcik A., *Przemiany na rynku wina w Polsce*, „Krakowskie Studia Małopolskie” 2022, 3(35).
www.merriam-webster.com?dictionary/boutique. <https://doi.org/10.15804/ksm20220309>.